Febelgra
united in
graphics

n°10 FIRST nov 2026

Maandelijks tijdschrift van de federatie van de Belgische grafische industrie vzw

IMPRESSION

Febelgra in beweging:
meer waarde voor onze leden,
meer impact voor onze sector

editie

19

3.
Voorwoord

4.
Febelgra in beweging:
meer waarde voor onze leden,
meer impact voor onze sector

6.
Team in de kijker:
wie maakt Febelgra zichtbaar?

7.
PISA 2025:
welke vaardigheden hebben
de jongeren van morgen nodig?

9.
Herfinanciering jaarlijkse
vakantie arbeiders:
stijging werkgeversbijdragen

10.
Feest- en vakantiedagen 2027

11.
Eindejaarspremie:
ken je alle regels?

12.
Lid in de kijker:
Mercator Press tijdens
Open Bedrijvendag

14.
Help, mijn ICT-contract
wordt alsmaar duurder

15.
Thuisladen van de
elektrische bedrijfswagen:
wat mag je terugbetalen?

16.
Update cijfers

18.
Activiteiten

19.
Papier in de kijker

20.
Partners in Creativity

FSC
www.fsc.org
MIX
Papier | Ondersteunt verantwoord bosbeheer
FSC® C014767

First Impression is het maandelijks tijdschrift van de federatie van de Belgische grafische industrie vzw
www.febelgra.be
Volg ons op sociale media:

www.linkedin.com/company/febelgra
www.facebook.com/febelgra
www.instagram.com/febelgra

Redactie Marisa Bortolin - Kelly Ciancimino - Lynn Vermassen - Anna Skrinnikova - Jeroen Van Eetvelde - Erik Van Laer
Adres Febelgra vzw, Marsveldplein 2, 1050 Brussel - T + 32 2 680 06 68 - info@febelgra.be
Drukwerk Antilope De Bie Printing
V.U. Erik Van Laer, Marsveldplein 2, 1050 Brussel -
Lid van Unie van de Uitgevers van de periodieke pers vzw

VOORWOORD

SAMEN BOUWEN, STERKER STAAN

Erik Van Laer - General Manager

Eén op de vijf. Zoveel 15-jarigen halen volgens **de PISA 2025-studie van de OESO** in geen enkel kerndomein het basisniveau. Lezen, wiskunde en wetenschappen staan onder druk, en dat kan ons als sector niet onberoerd laten. Opvallend: leerlingen die vaker een papieren boek openslaan, scoren beter dan wie vooral digitaal leest. Een hard oorzakelijk verband legt de studie niet. Toch is deze vaststelling goed nieuws voor iedereen die dagelijks met het gedrukte woord bezig is. Verderop lees je wat die resultaten kunnen betekenen voor de vaardigheden van onze medewerkers van morgen.

Hoe indrukwekkend print kan zijn, toonde **Mercator Press** begin oktober: meer dan 1.200 bezoekers zagen tijdens de Open Bedrijvendag in Jabbeke de grootste drukpers van het land aan het werk. Mooi detail: medewerkers die met trots hun familie en buren rondleidden. **Betere reclame voor ons vak bestaat er niet**.

Ook Febelgra kijkt vooruit. Voorzitter Thijs Claes licht in dit nummer **de strategische oefening** toe die het bestuursorgaan de voorbije maanden maakte.

We kijken voortaan naar het bredere ecosysteem van Print, Sign & Visuele Communicatie, en nemen naast onze klassieke rol als sectorfederatie nadrukkelijker een verbindende rol op. De samenwerking met FESPA Belgium is daar een eerste concreet voorbeeld van. Het uitgangspunt is eenvoudig: **we hoeven niet alles zelf te doen, maar we zorgen wel dat de juiste krachten samenkomen in het belang van de ondernemingen van de sector**. En jij, als lid van Febelgra, speelt daarin een hoofdrol, want we willen graag horen wat er bij jou leeft.

Natuurlijk blijven we je ook praktisch ondersteunen. Kreeg je een forse **prijsverhoging van je ICT-leverancier** in de bus? In de rubriek Legal lees je wanneer dat wel en niet mag, en hoe je jezelf beschermt. In de rubriek Fiscaal zetten we op een rij hoeveel je mag terugbetalen voor het **thuisladen van een elektrische bedrijfswagen**. In de rubriek Sociaal lees je hoeveel de **werkgeversbijdragen** stijgen om de jaarlijkse vakantie van arbeiders te herfinancieren, een eerste keer al vanaf 1 oktober. En nu het jaareinde in zicht komt, vind je ook alles wat je moet weten over de **eindejaarspremie**. Daarnaast lees je ook alles over de **feest- en vakantiedagen** van 2027.

In 'Team in de kijker' maak je kennis met **Anna en Marisa**, die samen met **Lynn** ons MarCom-team vormen en mee ervoor zorgen dat dit magazine elke maand bij jou terechtkomt.

De agenda blijft intussen goed gevuld. Met **De Indrukmakers** staan we van 30 oktober tot en met 4 november in Kortrijk en van 10 tot en met 15 november op **Boektopia** in Antwerp Expo, waar jong en oud live ervaart wat print kan. Een mooier antwoord op de PISA-cijfers kan ik me nauwelijks voorstellen. Op 19 november sluiten we het **PrintBar**-jaar af in Aalst, en de **GreenPrint Sessions** lopen verder met webinars over ESG-rapportering (24 november) en CO2-berekening (8 december).

Samen bouwen we zo aan een sterkere sector. Veel leesplezier.

ACTUA

Febelgra in beweging:

meer waarde voor onze leden, meer impact voor onze sector

De grafische sector is volop in beweging. Bedrijfsmodellen veranderen, grenzen tussen activiteiten vervagen en thema's als digitalisering, duurzaamheid, talent, regelgeving en consolidatie stellen onze ondernemingen elke dag voor nieuwe uitdagingen.

In zo'n omgeving moeten we als sectorfederatie ook naar onszelf durven kijken. Niet omdat alles wat vandaag bestaat anders moet. Integendeel: Febelgra heeft een belangrijke rol opgebouwd in de ondersteuning en vertegenwoordiging van onze sector. Maar we moeten ons wel de vraag blijven stellen of de manier waarop we georganiseerd zijn nog voldoende aansluit bij de realiteit van vandaag én bij de uitdagingen van morgen. Dat was het uitgangspunt van de strategische oefening die het bestuur de voorbije maanden binnen Febelgra heeft opgestart.

Onze grafische sector binnen een breder ecosysteem

Een eerste belangrijke vaststelling is dat onze sector vandaag niet op zichzelf staat. Print, sign, visuele communicatie, technologie, afwerking en tal van aanverwante activiteiten zijn steeds sterker met elkaar verbonden.

Dat is op zich niet nieuw. Wat we met deze strategische oefening wél doen, is die realiteit explicieter benoemen. We definiëren ons gezamenlijke speelveld als het **ecosysteem van Print, Sign & Visuele Communicatie**. De grafische industrie blijft daarin uiteraard een belangrijke kern, maar rondom die kern bevinden zich bedrijven, organisaties en kennispartners waarmee onze sector vandaag al nauw verbonden is. Door dit ecosysteem expliciet te benoemen, kunnen we ook duidelijker bepalen welke rol Febelgra daarin moet opnemen, waar we zelf het verschil moeten maken en waar samenwerking met andere organisaties meer waarde kan creëren.

We moeten dus niet noodzakelijk méér terrein bestrijken of alles zelf willen doen. Wel willen we bewuster kijken naar de expertise die vandaag al aanwezig is, wie welke rol het beste kan opnemen en hoe we elkaar kunnen versterken.

Samenwerking wordt daarmee geen doel op zich, maar een middel om meer impact te realiseren voor onze leden en voor de sector.

Twee duidelijke rollen voor Febelgra

In het strategisch traject hebben we voor Febelgra twee rollen scherper gedefinieerd. Enerzijds blijven we onze klassieke rol als **sectorfederatie** opnemen. Anderzijds willen we sterker inzetten op onze **verbindende rol binnen het ecosysteem** – wat we de rol van 'ecosysteemorchestrator' hebben genoemd.

De eerste rol is vertrouwd en blijft essentieel. Febelgra vertegenwoordigt en ondersteunt haar leden. Belangenbehartiging tegenover overheden, sociale partners en andere stakeholders blijft daarbij een kerntaak. Hetzelfde geldt voor ondersteuning rond juridische thema's, regelgeving, duurzaamheid, milieu en andere dossiers waarmee onze bedrijven dagelijks geconfronteerd worden. Die rol willen we niet afbouwen. We willen ze juist verder versterken.

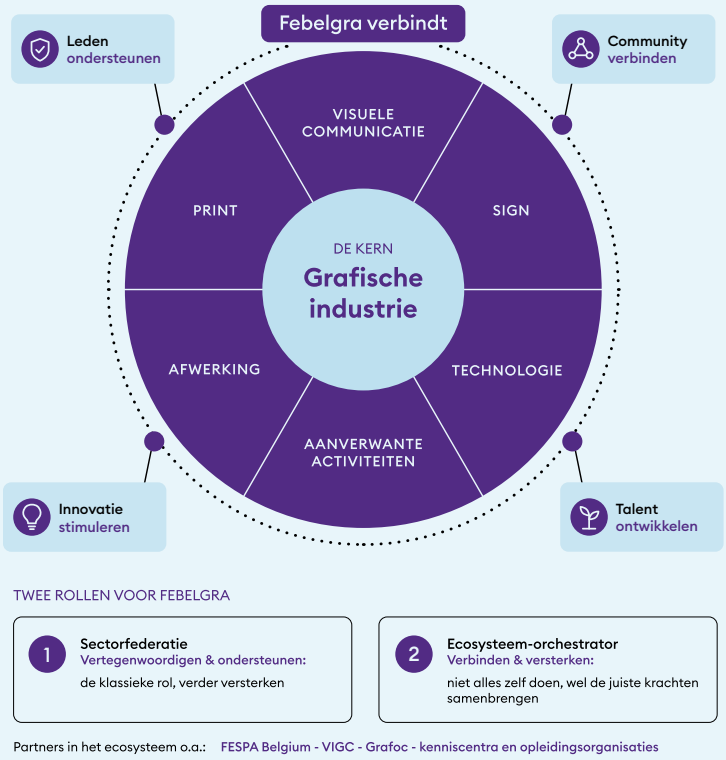

Daarnaast willen we nadrukkelijker onze verbindende rol opnemen. Het principe erachter is eigenlijk eenvoudig: **Febelgra hoeft niet alles zelf te doen**. Binnen onze sector en het bredere ecosysteem is vandaag al bijzonder veel kennis en expertise aanwezig. Bij Febelgra zelf, maar ook bij organisaties zoals FESPA Belgium, VIGC, Grafoc en andere partners. De uitdaging is om die kennis en expertise beter samen te brengen en toegankelijker te maken voor onze leden.

Febelgra kan daarin een belangrijke rol spelen door de juiste organisaties en mensen rond de tafel te brengen, samenwerking te stimuleren, gezamenlijke uitdagingen te identificeren en ervoor te zorgen dat initiatieven elkaar zoveel mogelijk versterken in plaats van naast elkaar te bestaan. Dat hebben we vertaald naar vier domeinen: onze leden ondersteunen, de brede community verbinden, innovatie stimuleren en talent ontwikkelen. Elk van die domeinen vraagt andere expertise en dus ook andere partners.

De ambitie is daarbij niet om al die expertise binnen Febelgra zelf te verzamelen of om de rol van bestaande organisaties over te nemen. Wel willen we veel bewuster kijken naar **wie waarin sterk is, waar samenwerking meerwaarde biedt en hoe we samen meer impact kunnen realiseren**. Voor mij is dat de essentie van die verbindende rol: niet alles zelf willen doen, maar ervoor zorgen dat de juiste krachten samenkomen rond de uitdagingen die voor onze leden en onze sector echt belangrijk zijn.

Een duidelijke ambitie

Onze ambitie is helder: **meer betekenen voor onze leden en tegelijk meer verbinding en samenwerking creëren binnen het bredere ecosysteem**. Dat doen we door onze kerntaak als sectorfederatie verder te versterken én door de kennis, expertise en initiatieven binnen Print, Sign & Visuele Communicatie nog meer samen te brengen. De samenwerking met FESPA Belgium is daar een concreet voorbeeld van. We kiezen voor een gezamenlijke strategie, met behoud van de eigen identiteit en expertise van beide organisaties. Zo willen we werken vanuit één gezamenlijk speelveld, een gemeenschappelijke ambitie en complementaire rollen.

Voor onze leden moet dat uiteindelijk voelbaar zijn in de praktijk: een sterke vertegenwoordiging van hun belangen, relevante ondersteuning en toegang tot de juiste kennis en expertise. Of we daarin slagen, zal niet worden bepaald door de woorden die we vandaag op papier zetten, maar door de meerwaarde die onze leden daar morgen van ervaren.

Van richting naar uitvoering

De strategische oefening heeft richting gegeven, maar daarmee is het werk uiteraard niet klaar. De volgende stap is om die richting ook zichtbaar en voelbaar te maken voor onze leden. Een aantal zaken willen we daarom heel concreet aanpakken. We willen de communicatie en dialoog met onze leden versterken, het overleg met de verschillende spelers binnen het bredere ecosysteem opstarten en onze digitale communicatie en werking verder moderniseren. Zo willen we stap voor stap bouwen aan een werking die beter aansluit bij wat onze leden en onze sector vandaag nodig hebben. Daarbij willen we onze leden nadrukkelijk betrekken. We willen beter begrijpen wat vandaag bij hen leeft, welke uitdagingen zij richting 2030 zien, waar zij van Febelgra

meerwaarde verwachten en hoe zij betrokken en geïnformeerd willen worden. De richting is bepaald, maar de concrete invulling willen we samen verder vormgeven. Een strategie krijgt immers pas echt waarde wanneer ze ook gevoed en getoetst wordt door onze leden. Het bestuur moet richting durven geven, maar vervolgens ook luisteren, toetsen en bijsturen.

Samen de volgende stap zetten

Als ik één gedachte uit de hele oefening zou moeten meenemen, dan is het deze: we hoeven niet noodzakelijk méér te doen, maar we moeten wat we doen **beter organiseren en sterker verbinden**. Onze sector beschikt over enorm veel kennis, ondernemerschap en expertise. Die zijn vandaag verspreid over verschillende bedrijven, federaties, kenniscentra, opleidingsorganisaties en andere partners. Door die krachten beter samen te brengen, kunnen we meer betekenen voor onze leden en als sector sterker wegen op belangrijke dossiers.

Dat vraagt ook iets van Febelgra zelf. We moeten zichtbaar en toegankelijk zijn, dicht bij onze leden staan en snel kunnen reageren wanneer dat nodig is. Tegelijk moeten we verder durven kijken dan de dossiers van vandaag en actief verbinding zoeken met de organisaties en expertise rondom ons. De ambitie is daarom niet om Febelgra groter te maken om groter te zijn, maar om **meer waarde te creëren voor onze leden en meer impact te realiseren voor onze sector**.

De richting ligt er. Nu komt het erop aan ze samen met onze leden en partners om te zetten in concrete actie.

Thijs Claes
Voorzitter Febelgra

TEAM IN DE KIJKER

Wie maakt febelgra zichtbaar?

Achter de schermen van First Impression en alles wat Febelgra naar buiten brengt, werken drie mensen samen om onze boodschap helder over te brengen. Lynn Vermassen leidt inmiddels het MarCom-team, maar vandaag staat de rest van het team in de schijnwerpers.

Anna Skrinnikova is het creatieve brein achter onze online en gedrukte uitstraling. Als **Digital Marketing & Graphic Design specialist** weet zij intuïtief hoe je een boodschap visueel tot leven brengt. Haar **oog voor detail en modern design** geven alles wat we uitsturen dat net iets extra's: van social media tot brochures. Sinds oktober kijkt zij terug op één jaar bij Febelgra, en doet dit alles met twee schattige zoontjes thuis.

Dan is er **Marisa Bortolin**. Zeven jaar bij Febelgra, en ze is onmisbaar. Als **Management Assistant & Benefits Administration** houdt zij de touwtjes stevig in handen: agenda's, planning, structuur. Maar Marisa doet meer. Zij zorgt voor onze **Franse vertalingen**, zodat onze boodschap moeiteloos beide taalregio's bereikt. Ze is **de moederkloek** van de groep, altijd waakzaam dat alles rolt. En daarom is ze het derde gezicht van ons MarCom-team.

Met deze drie aan het roer blijft Febelgra's communicatie scherp, actueel en toegankelijk voor onze leden.

ACTUA

PISA 2025:

welke vaardigheden hebben de jongeren van morgen nodig, en welke toekomst wacht de grafische sector?

De resultaten van de PISA 2025-studie van de OESO* tonen met welke uitdagingen jongeren vandaag kampen op het vlak van lezen, wiskunde en wetenschappen. Die vaststellingen reiken verder dan het onderwijs alleen. Ze zetten ons ook aan het denken over de vaardigheden van morgen, over de plaats van lezen en over wat dit betekent voor de grafische sector en de drukkerijen.

Basisvaardigheden onder druk De PISA 2025-studie peilde bij

15-jarigen in **91 landen en economieën** naar hun vaardigheden in wetenschappen, lezen en wiskunde, en in andere domeinen die bepalen hoe goed ze hun weg vinden in een veranderende wereld. De resultaten zijn zorgwekkend. De gemiddelde OESO-scores in de drie kerndomeinen zitten op een **historisch laag niveau**. **Ongeveer één jongere op vijf** haalt in geen van de drie vakken het basisniveau. Dat toont hoe belangrijk het is om de basis te versterken en jongeren beter voor te bereiden op de uitdagingen van morgen. Lezen speelt daarin een sleutelrol. Een tekst begrijpen, informatie analyseren, een **kritische geest** ontwikkelen en feiten van meningen onderscheiden: het zijn stuk voor stuk vaardigheden die je nodig hebt, in het dagelijkse leven én op de werkvloer.

Lezen: een uitdaging voor onderwijs en samenleving

Jongeren aanmoedigen om regelmatig te lezen en hun leesplezier te behouden, is essentieel om een leven lang te blijven leren. In een wereld waar digitale content overal aanwezig is, blijft het belangrijk om lezen in al zijn vormen te waarderen, **ook op papier**. Boeken, kranten, magazines en ander drukwerk maken integraal deel uit van onze cultuur en ons dagelijks leven. Wanneer scholen, gezinnen en onderwijsactoren jongeren met die dragers laten kennismaken, helpen ze ook **de cultuur van het gedrukte woord** te bewaren en tonen ze toekomstige generaties de waarde ervan.
Het PISA-rapport 2025 meet niet rechtstreeks wat het effect is van lezen op papier tegenover lezen op een scherm. Toch springt één vaststelling in het oog: leerlingen die aangeven vaker papieren boeken te lezen, zouden beter scoren dan leeftijdsgenoten die vooral digitaal lezen of nauwelijks een boek openslaan. Een duidelijk signaal dat regelmatig en geconcentreerd lezen de moeite waard blijft om te koesteren, zeker nu digitaal lezen steeds meer terrein wint.

Digitaal en AI: tools om bewust in te zetten

Het rapport wijst ook op de kansen en uitdagingen van digitale technologie bij het leren. Digitale tools en artificiële intelligentie kunnen leerlingen ondersteunen, bijvoorbeeld met **oefeningen op maat of gepersonaliseerde feedback**. Toch vraagt dat om een doordacht gebruik. Te veel schermtijd en digitale afleiding kunnen **de concentratie en**

ACTUA

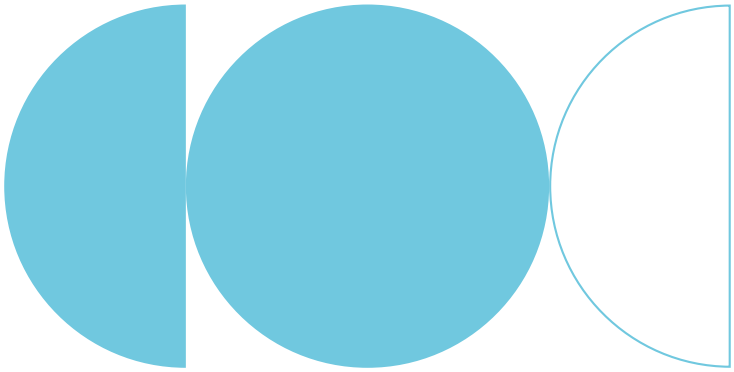

het leren schaden. De uitdaging is dus om technologie in te zetten **als ondersteuning**, zonder dat ze het eigen denkwerk, de kritische blik en de menselijke interactie vervangt. Voor de grafische sector, die op het ritme van nieuwe technologieën evolueert, is dat een belangrijke boodschap: bouw een echte **digitale cultuur** uit, maar behoud de **menselijke vaardigheden** die de kern van onze beroepen vormen.

"DE VAARDIGHEDEN VAN MORGEN VOORBEREIDEN BETEKENT LEREN EVOLUEREN MET TECHNOLOGIE, ZONDER HET ESSENTIËLE UIT HET OOG TE VERLIEZEN: KUNNEN LEZEN, BEGRIJPEN, NA-DENKEN EN BLIJVEN LEREN."

Wat betekent dit voor de grafische sector en de drukkerijen?

De PISA-resultaten gaan niet rechtstreeks over de rekruterings-noden of de vaardigheden van werknemers in drukkerijen. Toch leveren ze een aantal interessante denkpistes op voor onze sector.

- **Basisvaardigheden versterken**: tekstbegrip, rekenvaardigheid en data-analyse zijn onmisbaar om technische instructies te begrijpen, opdrachten voor te bereiden, kosten onder controle te houden en de kwaliteit van de productie te garanderen.
- **Lezen stimuleren en drukwerk waarderen**: wie het leesplezier van jongeren ondersteunt, zeker op papier, helpt de plaats van het boek en ander drukwerk in de samenleving te vrijwaren.
- **De digitale transitie begeleiden**: technologische evoluties en artificiële intelligentie vragen om nieuwe vaardigheden en om een kritisch en verantwoord gebruik van die tools.
- **Levenslang leren stimuleren**: nieuwe processen, materialen en klantverwachtingen vragen om voortdurende bijscholing en een vlotte toegang tot opleidingen.
- **Menselijke vaardigheden behouden**: creativiteit, samenwerking, probleem-oplossend denken en het doorgeven van vakmanschap blijven essentieel in grafische bedrijven.

Een rol voor Febelgra

Deze resultaten tonen hoe belangrijk het is om te investeren in vaardigheden en toekomstige generaties voor te bereiden op een arbeidsmarkt die voortdurend verandert. Voor Febelgra bevestigen ze dat we moeten blijven inzetten op **permanente vorming**, bedrijven moeten begeleiden in hun digitale transformatie en **de overdracht van kennis en vakmanschap** tussen generaties moeten stimuleren.
Ze nodigen onze sector ook uit om mee te bouwen aan **de waardering van lezen en drukwerk bij jongeren**. Want wie lezen aanmoedigt, bewaart ook een cultuur, prikkelt de nieuwsgierigheid en houdt de band levend met de dragers die onze sector doen draaien.

Wil je het PISA 2025-rapport (volume I) zelf doornemen?
Scan dan de QR-code hieronder.

Dit artikel vat de algemene vaststellingen van het PISA 2025-rapport van de OESO samen.

De link met de beroepen en bedrijven in de grafische sector is een denkpiste en geen rechtstreekse conclusie van de studie.

* *De OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) is een strategisch forum en een uniek expertisecentrum op het vlak van data, analyses en best practices binnen het overheidsbeleid.*

SOCIAAL

Herfinanciering jaarlijkse vakantie arbeiders: stijging werkgeversbijdragen

In september informeerden we je via onze nieuwsbrief over de geplande herfinanciering van het stelsel jaarlijkse vakantie voor arbeiders.

Het ontwerp van koninklijk besluit voorziet in een tijdelijke verhoging van de werkgeversbijdragen in twee fasen:

- **Vanaf 1 oktober 2026**: verhoging met 0,12 procentpunt.
- **Vanaf 1 januari 2027**: bijkomende verhoging met 0,15 procentpunt.

Deze verhogingen zouden van toepassing blijven tot en met 31 december 2033.

In de rubriek **'lonen en indexen'**, onder 'RSZ-percentages', vind je een overzicht van de aangepaste werkgeversbijdragen naargelang de grootte van je onderneming.

Meer weten?

Scan de QR-code en raadpleeg onze nieuwsbrief 'Herfinanciering stelsel jaarlijkse vakantie arbeiders'.

Vragen over HR of sociaal-juridische onderwerpen?
Contacteer
kelly.ciancimino@febelgra.be

SOCIAAL

Feest- en vakantiedagen 2027:

leg tijdig je vervangingsdagen vast!

In 2027 vallen drie wettelijke feestdagen in het weekend: het **Feest van de Arbeid (1 mei)** en **Kerstmis (25 december)** op een zaterdag en **Onze-Lieve-Vrouw-Hemelvaart (15 augustus)** op een zondag.

Valt een feestdag op een zondag of op een dag waarop in je onderneming gewoonlijk niet gewerkt wordt, dan moet je die vervangen door een andere dag. In een vijfdagenweek gaat het in 2027 dus om **drie vervangingsdagen**. Zorg ervoor dat die vóór **15 december 2026** vastliggen.

Daarnaast vind je in ons infoblad een overzicht van de **bijkomende vakantiedagen voor arbeiders (PC 130)** en leggen we uit onder welke voorwaarden feestdagen moeten worden betaald, ook bij afwezigheid of na het einde van de arbeidsovereenkomst.

Wil je zeker zijn dat je alle regels correct toepast?

Raadpleeg ons infoblad **'Feest- en vakantiedagen'** door de QR-code te scannen.

Vragen over HR of sociaal-juridische onderwerpen?
Contacteer
kelly.ciancimino@febelgra.be

SOCIAAL

Eindejaarspremie: ken je alle regels?

December komt eraan en dat betekent ook de uitbetaling van de eindejaarspremie, zowel voor arbeiders (PC 130) als voor bedienden (PC 200).

Maar wie heeft recht op een volledige eindejaarspremie? Wanneer wordt de premie pro rata berekend? En welke afwezigheidsdagen worden gelijkgesteld met effectief gewerkte dagen?

Nieuw voor bedienden (PC 200) vanaf 2026

Voor bedienden zijn er een aantal bepalingen die bijzondere aandacht verdienen:

- **Tijdelijke werkloosheid**: maximaal vijf dagen tijdelijke werkloosheid wegens economische oorzaken of overmacht worden gelijkgesteld met effectief gewerkte dagen.
- **Vrijwillig ontslag**: bedienden die zelf ontslag nemen of hun arbeidsovereenkomst in onderling akkoord beëindigen, hebben recht op een eindejaars-premie pro rata vanaf drie jaar anciënniteit (voordien vijf jaar).
- **Uitzendarbeid**: voorafgaande periodes van uitzendarbeid kunnen onder bepaalde voorwaarden meetellen voor de berekening van de anciënniteit.

Vragen over HR of sociaal-juridische onderwerpen?
Contacteer
kelly.ciancimino@febelgra.be

Wil je weten welke regels precies van toepassing zijn en hoe je de eindejaarspremie correct berekent? Raadpleeg ons **infoblad 'Eindejaarspremie'** door de QR-code te scannen.

LID IN DE KIJKER

Meer dan 1.200 bezoekers voor Mercator Press tijdens Open Bedrijvendag

Mercator Press in Jabbeke zette op zondag 4 oktober tijdens de Open Bedrijvendag de deuren wagenwijd open. Meer dan 1.200 bezoekers namen een kijkje achter de schermen van een van de grootste retaildrukkers van West-Europa, en zagen er de grootste drukpers van België in volle productie.

👀 Meer zichtbaarheid

"Bij onze klanten is Mercator Press al decennialang een referentie voor **hoge drukkwaliteit**, maar we merkten dat veel mensen niet weten wat wij precies doen", vertelt Geert Gielen, CEO van Mercator Press. "Daarnaast hebben we nog een aantal **openstaande vacatures** die moeilijk ingevuld raken. De Open Bedrijvendag, breed gedragen door de media, was daarom een unieke kans om Mercator Press extra in de kijker te zetten."

"HET MOOISTE MOMENT? ZIEN HOE SOMMIGE VAN ONZE MEDEWERKERS MET VOLLE TROTS HUN EIGEN FAMILIE, VRIENDEN EN BUREN RONDLEIDDEN."

🖨️ De grootste drukpers van het land

Blikvanger van de dag was de **80p-drukpers**. Met een papierbaan van 225 cm breed en zowel een staande als een liggende vouwer levert ze tot **260.000 folders per uur** af in een zesvoudige productie. Indrukwekkend om in het echt aan het werk te zien.

🛒 40 tot 50 miljoen folders per week

Mercator Press maakt deel uit van de internationale drukkerijgroep **Em. de Jong**. In Jabbeke rollen elke week **40 tot 50 miljoen folders** van de band, voor alle grote supermarktketens, waaronder Delhaize, Carrefour, Lidl, Aldi, Albert Heijn en Jumbo.

🚛 Volop investeren in de toekomst

Wie goed rondkeek, zag dat de volgende stap al in de steigers staat. De grondwerken voor de installatie van een **nieuwe 16p-drukpers** zijn volop aan de gang. Die moet in de tweede helft van februari 2027 operationeel zijn. "Door de sluiting van Dessain eind dit jaar en enkele moeilijk in te vullen posities in onze drukkerij in Nederland, dreigden we in de totale productmix te weinig

16p-capaciteit te hebben", legt Geert uit. "Om onze klanten altijd te kunnen beleveren, is deze investering voor de groep noodzakelijk. Door de pers bij Mercator Press te integreren, kan dat **zonder extra indirecte kosten**. Bovendien is hier historisch veel ervaring met het drukken op 16p-persen."

🤝 Een dag gedragen door het team

Het mooiste moment van de dag? "Zien hoe sommige van onze medewerkers **met volle trots** hun eigen familie, vrienden en buren rondleidden", aldus Geert. Mercator Press dankt alle gemotiveerde medewerkers die met veel overtuiging en werkkracht dit evenement mogelijk maakten.

Bedankt aan het hele team!
Een welgemeende dank aan Geert Gielen en het hele team van Mercator Press voor dit mooie verslag van de Open Bedrijvendag. Het was een uitgelezen kans om hun vakmanschap, hun medewerkers en, ruimer bekeken, de rijkdom van onze sector in de kijker te zetten. Een sterk initiatief dat toont hoe waardevol het is om de deuren van onze bedrijven open te zetten en onze sector te laten ontdekken door het grote publiek!

📊 Mercator Press in cijfers

- **1.200+** bezoekers op de Open Bedrijvendag
- **260.000** folders per uur op de grootste pers van België
- **225 cm** brede papierbaan
- **40 tot 50 miljoen** folders per week
- **Februari 2027**: nieuwe 16p-drukpers operationeel

LEGAL

Help, mijn ICT-contract wordt alsmaar duurder

De AI-race drijft de vraag naar chips op, en dat voel je in je portemonnee. Volgens De Tijd (29 augustus) stijgen de prijzen over de hele lijn: van hardware tot software en clouddiensten. Kreeg je onlangs een forse prijsverhoging in de bus? Kijk dan naar je contract.

Mag dat zomaar?

Een prijsverhoging moet altijd een basis hebben in het contract dat je hebt afgesloten, meestal een indexeringsclausule. Wat minder bekend is: de wet stelt daar strikte grenzen aan. Volgens Joris Deene, advocaat-partner gespecialiseerd in IT-recht, mag een commerciële prijs **niet gekoppeld worden aan de index van de consumptieprijzen**. Bovendien mag een prijsherziening **maar op 80% van de prijs spelen** en moet ze aansluiten bij reële kostenelementen, zoals de loonkosten in de betrokken sector.

Voldoet de clausule daar niet aan? **Dan valt ze volledig weg**. Ze wordt dus niet teruggebracht tot wat wettelijk wel mag.
De prijsaanpassing is dan niet meer dan een voorstel, en jij beslist of je erop ingaat. Ook een algemene voorwaarde die de leverancier toelaat om zonder meer de prijs te verhogen, kan onrechtmatig zijn. Er moet altijd een geldige reden zijn.

Je ICT moet blijven draaien

Heeft je leverancier een budget aanvaard en weigert hij verder te werken tot je zijn nieuwe prijs aanvaardt? **Dat lijkt op 'chantage', en juridisch is het een contractuele fout**. Zo'n drukkingsmiddel is niet toegestaan.

Voor contracten gesloten vanaf 2023 bestaat er wel een wettelijke uitweg: wordt de uitvoering buitensporig zwaar, dan kan een partij vragen om te heronderhandelen. Een gewone kostenstijging volstaat niet, en er wordt gekeken naar het contract als geheel, niet naar één onderdeel. Ook dan mag de leverancier de dienstverlening niet stopzetten. Daarnaast heeft hij een informatie- en adviesplicht: ziet hij het budget fors overschreden worden, dan moet hij je tijdig waarschuwen.

'Vergeet' hij dat, dan riskeert hij zijn meerprijs mis te lopen of zelfs een schadevergoeding te moeten betalen.

Wanneer kan je eruit?

- **Contract van onbepaalde duur**: je zegt op met een opzeggingstermijn.
- **Ernstige tekortkoming**: factureert de leverancier zomaar hogere bedragen of weigert hij te presteren, dan kan je het contract verbreken en mogelijk zelf een schadevergoeding eisen. Let op: geeft de rechter je ongelijk, dan betaal jij de schadevergoeding. **Meld je beslissing dus altijd schriftelijk en onderbouw ze goed**.
- **Uitstapclausule**: de makkelijkste weg. Je contract laat je toe op te zeggen als de prijs bijvoorbeeld boven een bepaalde grens stijgt.

Een apart geval is de ontwikkeling van software of de uitrol van een ICT-systeem. Dat kan je stopzetten, ook als het project al loopt.
Maar gratis is het niet: je vergoedt de gemaakte kosten, de gepresteerde uren en zelfs de winst die de leverancier misloopt.

Ons advies

Ga eerst in overleg met je leverancier. En voor je actie onderneemt, laat je je best adviseren door iemand die de klappen van de zweep kent. Sluit je binnenkort een nieuw ICT-contract af? Vraag dan meteen een uitstapclausule. Want zoals zo vaak worden fouten hier genadeloos afgestraft.

FISCAAL

Thuisladen van de elektrische bedrijfswagen: wat mag je terugbetalen?

Koken kost geld. Rijden met een elektrische wagen ook. Laden je medewerkers hun elektrische bedrijfswagen thuis op, dan kan je als bedrijf die stroomkost terugbetalen. Maar let op: betaal je te veel terug of kan je het verbruik niet aantonen, dan beschouwt de fiscus dat als loon. Twee voorwaarden maken het verschil.

Waarom opletten?

Wie een bedrijfswagen heeft, betaalt daar al belastingen op **via het forfaitaire voordeel van alle aard**. Een terugbetaling die te hoog ligt, of niet onderbouwd is, wordt daar bovenop belast als **een extra voordeel van alle aard**.

Voorwaarde 1: niet meer terugbetalen dan de stroom kost

De werkelijke kostprijs van thuisgeladen stroom bepalen is in de praktijk quasi onmogelijk. Zonnepanelen leveren wisselende hoeveelheden stroom op (’s nachts of bij mist nauwelijks), energiecontracten verschillen van gezin tot gezin en bij sommige contracten verandert de prijs zelfs per kwartier.

Daarom legt de CREG, de federale energieregulator, elk kwartaal een maximumtarief vast: het **CREG-tarief**. Blijf je daaronder, dan zit je fiscaal veilig. En omdat België België is, verschilt dat tarief per gewest. Niet de zetel van je bedrijf telt, **wel de plek waar de wagen wordt opgeladen**. Een Brussels bedrijf met iemand die in Zaventem woont, hanteert dus het Vlaamse tarief.

Voorwaarde 2: meten is weten

Je moet kunnen aantonen hoeveel stroom er thuis naar de wagen ging. Daarvoor is een specifiek communicatiesysteem nodig: een laadpaal die het verbruik registreert en doorgeeft, of een tussenteller, zolang het verbruik duidelijk en controleerbaar is. Het meettoestel moet voldoen aan **nauwkeurigheidsklasse B**, zoals vastgelegd in het koninklijk besluit van 15 april 2016. Vraag bij de aankoop van een laadpaal of tussenteller dus na of die aan klasse B voldoet.

Kort samengevat

Je mag de laadkosten thuis terugbetalen zonder extra belasting, op voorwaarde dat je niet meer betaalt dan het CREG-tarief van het gewest waar geladen wordt én dat het verbruik correct gemeten wordt. Is aan een van beide niet voldaan, dan wordt de terugbetaling belast als extra voordeel van alle aard.

Vragen? Contacteer info@febelgra.be.

CREG-tarieven vierde kwartaal 2026 (oktober tot december)

Gewest	Maximum per kWh
Vlaams Gewest	€ 0,3225
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	€ 0,3688
Waals Gewest	€ 0,3779

Wil je iemand hetzelfde bedrag geven? Dat mag, maar dan geldt voor iedereen het laagste tarief, vandaag dat van Vlaanderen.

Ter info: één kilowattuur (kWh) verbruik je als je een toestel van 1.000 watt, zoals een haardroger, een uur laat draaien.

LONEN EN INDEXEN

update **cijfers**

	Gezondheidsindex	Afgevlakte index
apr 26	102,77	99,85
mei 26	102,69	100,19
jun 26	102,59	100,37
juli 26	103,24	100,77
aug 26	103,49	100,94
sep 26	103,76	101,20

Prognose loonindex

Arbeiders PC 130
Januari 2027: 2,54%

Bedienden PC 200
Januari 2027: 4,46%

Je kan de laatste actuele cijfers steeds raadplegen op onze website:

RSZ-percentages

vanaf 01.10.2026	ARBEIDERS			BEDIENDEN		
	Bedrijf 1	**Bedrijf 2**	**Bedrijf 3**	**Bedrijf 1**	**Bedrijf 2**	**Bedrijf 3**
	<10 psl	**10-19 psl**	**≥ 20 psl**	**<10 psl**	**10-19 psl**	**≥ 20 psl**
Basisbijdragen	19,88	19,88	19,88	19,88	19,88	19,88
Overige bijdragen	11,37	13,06	13,11	5,68	7,37	7,42
Fondsen bestaanszekerheid	1,31	1,51	1,51	0,23	0,23	0,23
Totaal WG bijdragen	**32,56**	**34,45**	**34,50**	**25,79**	**27,48**	**27,53**

De eenmalige betaling voor jaarlijkse vakantie is niet opgenomen in deze tabel.

Sociale loonlast arbeiders (PC130)

vanaf 01.07.2026	1 PLOEG		2 PLOEGEN		3 PLOEGEN	
	coëfficiënt	percentage	coëfficiënt	percentage	coëfficiënt	percentage
Tijdslast 1	1,2103	21,03%	1,3032	30,32%	1,5130	51,30%
Tijdslast 2 zonder sociale lasten	0,0288	2,88%	0,0298	2,98%	0,0298	2,98%
Sociale lasten	1,5295	52,95%	1,5295	52,95%	1,5295	52,95%
Totale sociale loonlast	**1,8800**	**88,00%**	**2,0231**	**102,31%**	**2,3439**	**134,39%**

Berekeningen op basis van een bedrijf met ≥ 20 personeelsleden en loonklasse XIV.
Er werd rekening gehouden met de niet-doorstorting van de voorheffing van 22,80% bij ploegenarbeid.

Sociale loonlast bedienden (PC200)

vanaf 01.01.2026	coëfficiënt	percentage
Tijdslast 1	1,2703	27,03%
Tijdslast 2 zonder sociale lasten	0,0906	9,06%
Sociale lasten	1,3123	31,23%
Totale sociale loonlast	**1,7572**	**75,72%**

Er werd geen rekening gehouden met de structurele lastenvermindering, de ecocheque van €250 (voltijdse bediende) en de premie van €250 (in voege sinds 2016).

Loonindex*

Jaar	Datum	Index
2026	01.07.2026	223,36
	01.01.2026	218,92
2025	01.07.2025	216,88
	01.01.2025	213,74
2024	01.04.2024	208,47
	01.01.2024	204,43
2023	01.02.2023	202,89
2022	01.12.2022	198,96
	01.10.2022	195,10
	01.08.2022	191,33

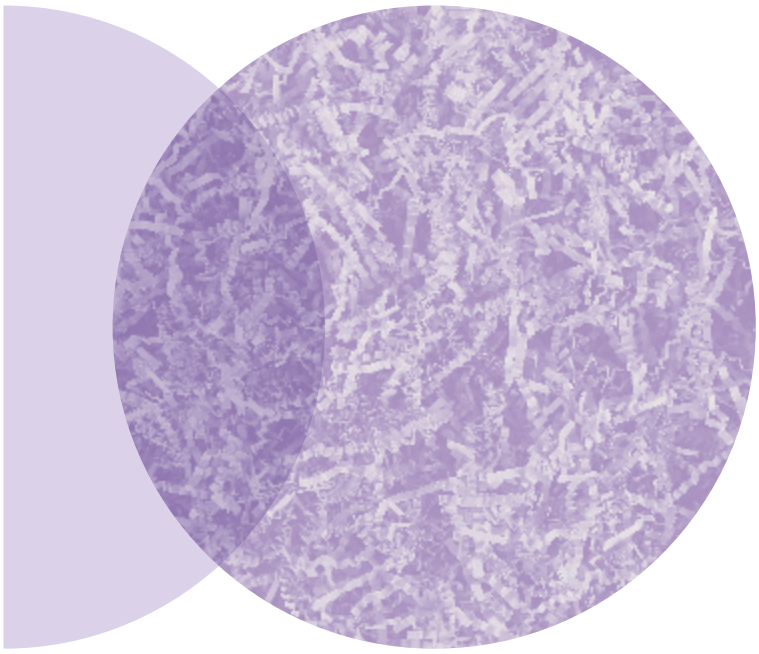

*Evolutie van uurloonkost op basis van uurloonkost in januari 1993 (€18,8878 en loonindex 100). De berekening is gebaseerd op loonklasse 14.

Papierindexen

Datum	Offset houtvrij	Maco houtvrij	Maco houthoudend	Maco hh LWC offset 60g	Maco hh SC offset 56g (A)
30.09.2026	315,79	316,44	368,26	363,37	373,15
31.08.2026	318,38	318,19	368,26	363,37	373,15
31.07.2026	321,83	324,31	368,26	363,37	373,15
30.06.2026	325,28	329,55	366,90	363,37	370,43
31.05.2026	325,28	329,55	366,90	363,37	370,43
30.04.2026	322,69	323,43	366,90	363,37	370,43
31.03.2026	312,34	312,07	356,27	348,93	363,62
28.02.2026	312,34	312,07	356,27	348,93	363,62
31.01.2026	312,34	312,07	356,27	348,93	363,62
31.12.2025	316,65	313,82	359,68	348,93	370,43
30.11.2025	318,38	316,44	359,68	348,93	370,43
31.10.2025	320,11	320,81	359,68	348,93	370,43
30.09.2025	325,29	326,93	360,91	350,04	371,79
31.08.2025	333,92	334,80	360,91	350,04	371,79
31.07.2025	335,65	337,42	360,91	350,04	371,79
30.06.2025	342,55	343,54	364,62	353,37	375,88

De papierindexen geven de evolutie weer van de aankoopkosten van papier, één van de voornaamste grondstoffen in de grafische nijverheid. Er worden indexen berekend voor het offset houtvrij papier, het MACO houtvrij papier en het MACO houthoudend papier. Referentiepunt zijn de aankoopkosten op 01.01.1973. De indexen van de papierprijzen worden op die datum gelijkgesteld aan 100.

De meest recente cijfers vind je op onze website www.febelgra.be onder ‘Diensten / Commercieel / GIL-etiket’.
De auteurs, de redactie en de uitgever streven naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie waarvoor ze echter niet aansprakelijk kunnen worden gesteld.

ACTIVITEITEN

Najaarsevents

De **GreenPrint Sessions** bieden grafische ondernemers een reeks korte, praktische webinars om hun bedrijf stapsgewijs voor te bereiden op nieuwe wetgevingen en de stijgende vraag naar duurzaamheid.

#3 Kube ESG **24 november**

Je eerste ESG-rapport? Sneller dan je denkt!
Klanten, banken en overheden vragen steeds vaker naar je ESG-prestaties, ook als je als kmo niet moet rapporteren. In deze sessie toont Kube ESG hoe je met hun AI-tool snel een rapport volgens de Europese VSME-standaard opmaakt, tot 80% automatisch ingevuld op basis van documenten die je al hebt.

#4 ClimateCalc **8 december**

Klanten en wetgeving vragen steeds vaker naar je CO2-uitstoot, maar hoe bereken je die voor je bedrijf of zelfs voor één drukwerk? In deze afsluitende GreenPrint Session ontdek je hoe ClimateCalc werkt, dé erkende CO2-rekentool voor de grafische sector.

DE INDRUK MAKERS

BOEKTOPIA

Boektopia **Antwerp Expo - 10.11 - 15.11**
De Indrukmakers zijn dit jaar ook aanwezig op de **allereerste editie in Antwerp Expo**, van 10 t/m 15 november. Samen met Standaard Uitgeverij, Enfocus, Universitas, Igepa en Canon laten we je live de kracht van print ervaren. Zo kun je op de stand van Standaard Uitgeverij de hoofdrol spelen in je eigen strip van Suske en Wiske, Jommeke of Lucky Luke en je album ter plaatse laten drukken. Tot dan?

Donderdag 19 november

FEBELGRA PRINT BAR OOST-VLAANDEREN

Studio Morris, Aalst

De laatste PrintBar van dit jaar vindt plaats bij Studio Morris in Aalst.
Je proeft er olijfolie tijdens een workshop, geniet van een gezellige raclette en praat bij met collega's en partners uit de sector. Schrijf je nog in!

PAPIER IN DE KIJKER

Genesis Colours

Genesis Colours is een hoogwaardig 100% gerecycleerd papier en karton dat charme en duurzaamheid perfect combineert. De natuurlijke off white tint en de karaktervolle, ruwe structuur geven elke toepassing een authentieke en verfijnde uitstraling.

Deze tijdloze nuance vormt de ideale basis voor ontwerpen die warmte, elegantie en eenvoud uitstralen. Dankzij de subtiele kleur en het tactiele oppervlak komt drukwerk bijzonder mooi tot zijn recht, zowel voor klassieke als hedendaagse creaties.

Beschikbaar in 120, 160 (*), 270 en 350 g/m² biedt Genesis Colours Off White een passende oplossing voor uiteenlopende toepassingen, van kaarten en brochures tot verpakkingen, dozen en creatieve projecten.

Het papier levert uitstekende drukresultaten in zowel offset- als digitale druk en leent zich bovendien perfect voor hoogwaardige afwerkingen zoals foliedruk, pregen en letterpress. Hierdoor krijgt elk ontwerp een onderscheidend en kwalitatief karakter.

Genesis Colours is beschikbaar in 12 tinten en off white.

(*) 160g/m² enkel verkrijgbaar in Off White

First Impression werd gedrukt op **Genesis Colours Off White 120 g/m²** (binnenwerk) en **Genesis Colours Off White 270 g/m²** (cover).

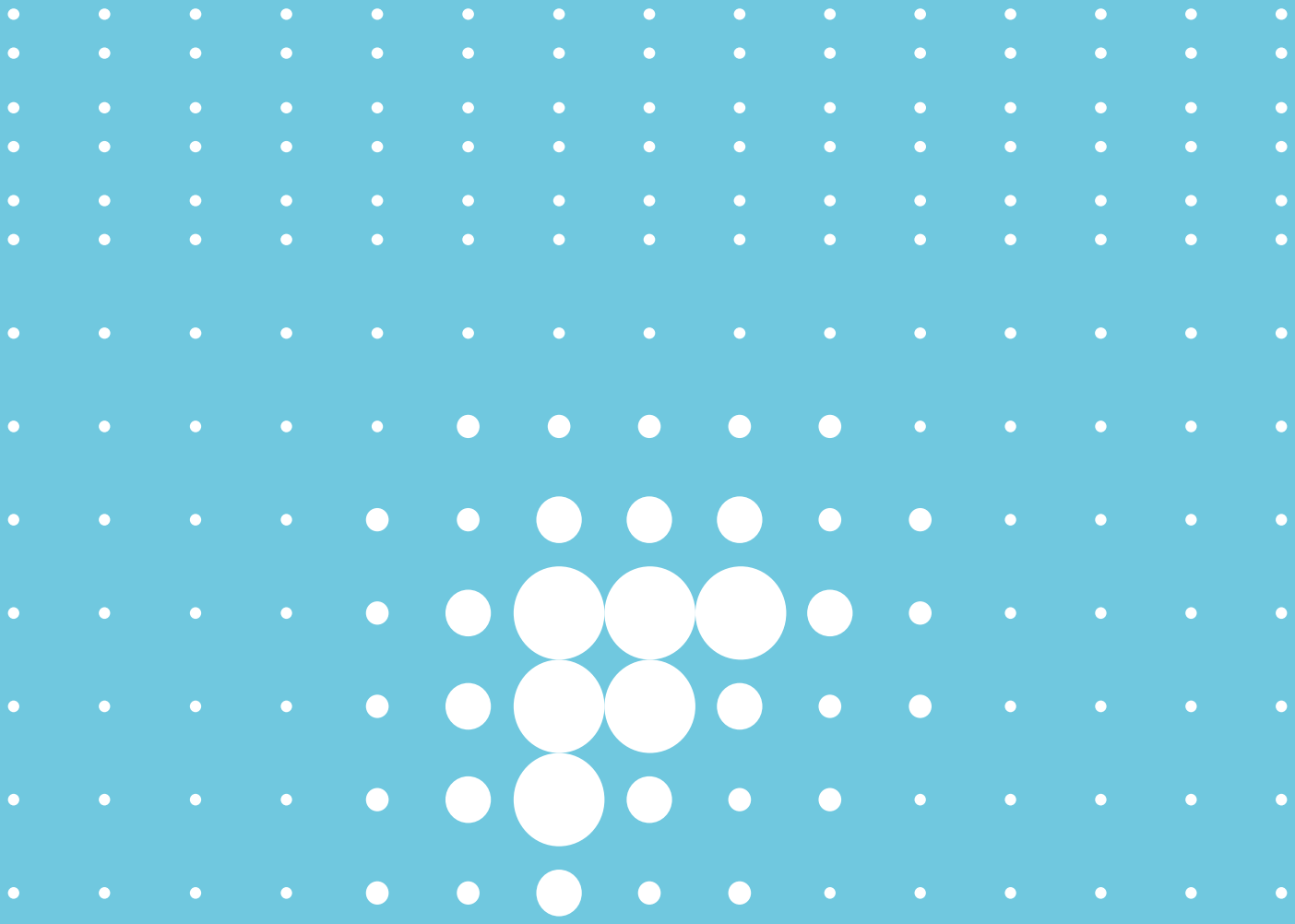

Partners in Creativity

EASYPAY GROUP
INNOVATION IN HR

HEIDELBERG

antalis

Canon

DATALINE

IGEPA

Lab9 PRO

Monizze

OUD PAPIER JOZEF MICHEL

PAPYRUS

SARPI VEOLIA

SELECT people

VINK

WINTER & COMPANY

VBO FEB

FESPA
profit for purpose